

Zápis ze schůzky studentů se zástupci Katedry sociologie FF UK

27. února 2013

Přítomni:

Zástupci katedry: PhDr. Jiří Vinopal, Ph.D. (vedoucí katedry), Mgr. Eva Kyselá (studijní tajemnice)

Zástupci studentů bakalářských oborů:

1. ročník – Jakub Ráliš
2. ročník – Zuzana Ehrlichová, Jiří Liška
3. ročník – Dominik Obruča

Demografie se sociologií – Iveta Pomchálková, Tereza Černá

Zástupci studentů oboru navazujícího magisterského:

Michaela Röschová

TRVÁNÍ SCHŮZKY: 17:30–18:45

V úvodu schůzky dr. Vinopal přivítal zúčastněné a předeslal, že se bude věnovat předem zasláným připomínkám a mezi tyto reakce začlení informace, které vyplynuly z poslední schůze členů katedry a porady děkanky s vedoucími základních součástí.

V první části schůzky reagovali dr. Vinopal a Mgr. Kyselá na návrhy a připomínky studentů týkající se komunikace. Nejprve dr. Vinopal zaujal odmítavé stanovisko k otázce, zda je možné informace ke změnám ve výuce umístit vedle stránek katedry také na Facebooku. Již nyní si lze nastavit zasílání aktualit na e-mail, navíc včasné informování o změnách ve výuce není zcela samozřejmou záležitostí ani v případě stránek katedry a je nereálné po všech vyučujících požadovat užívání dalšího komunikačního kanálu. Facebookový účet také nemá každý a zavedení této formy komunikace by nezastavilo požadavky na využívání opět dalších kanálů.

Mgr. Kyselá dále informovala, že se snaží o vylepšení komunikace se studenty kombinace Demografie-sociologie. Zasílání společných e-mailů je bohužel komplikováno tím, že katedra nemá přístup do informačního systému Přírodovědecké fakulty, požadavek na studijní oddělení Přírodovědecké fakulty na e-mailové adresy studentů zůstal zatím bez odezvy. O získání adres se nyní pokouší v komunikaci s katedrou demografie. I nadále však bude problém představovat fluktuace studentů. Dr. Vinopal v návaznosti na to sdělil, že se podnikají kroky k tomu, aby nově přijatí studenti kombinace Demografie-sociologie dostávali sdělení o seznamovacím kurzu na Albeři a mohli se ho rovněž zúčastnit. Uvažuje se rovněž o tom, že se Mgr. Kyselá zúčastní úvodního setkání studentů kombinace Demografie-sociologie v rámci PŘF s cílem předat zde základní informace o studiu.

Dalším probíraným bodem byla problematika komunikace s některými vyučujícími, která vede také k obtížím zařídit osobní setkání, pokud jsou konzultační hodiny daného vyučujícího navázány na předchozí domluvu. Na otázku dr. Vinopala, co přítomní studenti považují za nejzazší lhůtu pro reakci vyučujícího na e-mail, se přítomní shodli na jednom týdnu. Dr. Vinopal přislíbil, že potřebu včasné reakce zdůrazní na příští schůzi členů katedry. Upozornil, že v této záležitosti je třeba individuální přístup, protože problém je svázán s charakteristikami, jako je věk či schopnost pracovat s technologiemi.

Ze strany studentů byla poté vznesena navazující poznámka, zda by bylo možné zmapovat, kde mají jednotliví vyučující rezervy z hlediska využívání technologií, a uspořádat pro ně školení práce se SIS, Moodle, ale také MS Power Point. Dr. Vinopal reagoval, že i toto může zmínit na schůzi členů katedry, ale předepisovat vyučujícím návštěvu podobných kurzů nelze. Například rozhodnutí využívat Moodle je na každém jednotlivém vyučujícím a lze je pouze pobídnout s odkazem na to, že studenti tento prostředek

komunikace preferují. Apeloval také na studenty, ať tyto své požadavky promítnou do evaluací či se osobně dotazují vyučujících. Mgr. Kyselá v souvislosti s tím vybídla studenty, aby se při nalezení nedostatků v informačním systému (chybějící anotace, sylaby apod.) obrátili na ni nebo příslušného vyučujícího. Zapojí se tak do nejefektivnějšího způsobu, jak tyto nedostatky odstranit.

Dr. Vinopal se odtud přesunul k návrhu studentů, aby byli do kurzů zváni hosté z praxe. K tomuto modelu výuky, za jehož dobrý příklad považuje současný kurz Datová žurnalistika organizovaný Jaromírem Mazákem a Kristýnou Chábovou, se staví příznivě a bude sledovat, jak se v případě uvedeného kurzu osvědčí. Je však nutné vzít v úvahu, že tento model je náročný na organizaci, avšak z jeho strany má podporu.

Další návrh studentů, a to, aby byly referáty v kurzech přednášeny po vzoru obhajob závěrečných prací (tedy s oponenturou ostatních studentů a nutností si před ní své stanovisko obhájit), předá dr. Vinopal dr. Lupačovi, který organizuje skupinu pro vylepšení výuky metodiky vědecké práce. Mgr. Kyselá uvedla, že oponentura ze strany ostatních studentů by měla být součástí minimálně Semináře k bakalářským pracím. Dr. Vinopal také připojil informaci, že v současné době se dokončuje příprava inovací ve výuce metodiky vědecké práce. Struktura je již hotová a od příštího semestru by změny měly být zavedeny. Totéž se týká také výuky metod a technik výzkumu, kde byly již některé změny realizovány. Nyní se bude sledovat, s jakým ohlasem se tyto změny setkají, další je pak perspektivně možné začlenit do žádosti o reakreditaci. K tomuto studenti vznesli připomínku, zda by výuka práce s SPSS s Ing. Průšovou byla možná v intenzivní blokované formě. Současná výuka je podle studentů příliš pozvolná a je pak obtížné získané poznatky propojit. V důsledku střídání vyučujících na sebe hodiny také nenavazují a dochází k přeskokům. Dr. Vinopal odpověděl, že vyčká, jak bude kurz jako celek zhodnocen v závěru letního semestru, a v návaznosti na to se případně přistoupí k řešení.

Dále studenti upozornili na nevyhovující stav výuky předmětu Dějiny ekonomických teorií. Způsob výuky i pedagogický přístup dr. Makovského nepovažují za vhodný, kurz se jim nejeví přínosný a nespátřují proto posun oproti předchozímu vyučujícímu. Dr. Vinopal konstatoval, že charakter této náhrady lze chápat jako prozatímní, a pokud bude přetrvávat negativní hodnocení studentů, bude uvažovat o další změně.

Jako další byla projednávána připomínka, že studijní plány obsahují povinné kurzy, které by z důvodu jejich zaměření bylo vhodnější pojmout jako povinně volitelné či volitelné předměty. Jako příklady byly uvedeny kurzy Diferenciace životního stylu či Sociologie řízení a organizace. Obecně by studenti preferovali více povinně volitelných a volitelných předmětů na úkor povinných. Zároveň zazněl návrh, zda by místo jedné odborné praxe mohly být předepsány dvě na různých pracovištích, aby studenti získali větší rozhled (a tuto druhou praxi zařadit například na místo jiného povinného předmětu), či zda by bylo možné otevřít další volitelné kurzy zaměřené například na big data či reflexi současného politického i společenského dění. Dr. Vinopal se ve své reakci ztotožnil s názorem studentů na poměr volitelných a povinných předmětů. Současný stav zdůvodnil značným tlakem, který v minulosti vyvíjela Akreditační komise i Filozofická fakulta UK na velký objem frontální výuky. Proto došlo k tomu, že některé předměty byly pojaty jako povinné, aniž tomu svou povahou zcela odpovídaly. Tento tlak v posledních dvou letech oslabil, naopak je kladen větší důraz na samostatnou práci studentů za aktivního dohledu pedagoga. Tohoto trendu bude proto využito při následující reakreditaci, v níž je v plánu oslabit zastoupení povinných předmětů.

V otázce vypsání dalších volitelných kurzů dr. Vinopal upozornil, že roli zde má především zaměření vyučujících, kteří v současnosti na katedře působí. Obtížné je získat především vyučující pro kurzy čistě teoretické povahy, protože tato odborná orientace je vzácnější. V současnosti je cílem zapojit do výuky především doktorandy, kteří kolem sebe budou postupně vytvářet okruh profilujících kurzů. Zatím se

doktorandi podílejí na množství volitelných kurzů, bude ještě však určitou dobu trvat, než tento trend přeroste v ustavení tematických specializací s trvalým místem na katedře.

Studenti dále pozitivně zhodnotili přesunutí Semináře k bakalářským pracím do letního semestru druhého ročníku. Oceňují, že mohou kurz navštěvovat již před zadáním bakalářských prací. Mgr. Kyselá dodala, že nyní je předmětem úvah, zdá se, že kurz dál fungovat jako seminář či dostane spíše formu neklasifikovaných setkání.

Následující otázka studentů směřovala na povahu a rozsah spolupráce s Fakultou sociálních věd UK. Dr. Vinopal odpověděl, že studenti mají volnost v docházení na kurzy druhé fakulty, ale žádná výrazná osobní spolupráce neexistuje. Vzájemný poměr pracovišť charakterizoval jako vztah konkurentů, již si uvědomují význam spolupráce. Mgr. Kyselá doplnila, že pracoviště nijak neusilují o přebírání vyučujících, právě protože studenti mohou kurzy jako volitelné nyní bez problému absolvovat. Pokud vznikne obzvláštní zájem, jako v tomto semestru v případě kurzu práce s ATLAS, je možné vybraný kurz FSV vypsát také jako povinně volitelný. Studenti však poukázali na to, že z důvodu odlišného začátku zápisu předmětů na fakultách je nemožné se na některé kurzy FSV zapsat. Mgr. Kyselá uvedla, že změnu termínu zápisů bohužel zařídit nelze, avšak je možné vypsání kurzů pod FF za současné domluvy s individuálními vyučujícími FSV o navýšení kapacity pro studenty druhé fakulty. Studenti přislíbili sestavit seznam požadovaných předmětů, u kterých by se následně Mgr. Kyselá pokusila tuto možnost s vyučujícími FSV zajistit.

Dále byla na dr. Vinopala vnesena otázka, kdo z katedry má přehled o výsledcích evaluací a zda jsou z nich vyvozovány důsledky. Dr. Vinopal uvedl, že sám výsledky sleduje a ostatní vyučující k nim mají také přístup, ale není to otázka, která by se probírala společně na oficiální úrovni. Pokud se objeví výraznější negativní odezva studentů, s daným vyučujícím probere možné příčiny, ale konkrétní závěry nevyvozuje a ani to nepovažuje za vhodné. Evaluace chápe jako důležitý zdroj informací o tom, jak si vede katedra a jak jsou jednotliví vyučující perspektivní, ale představují jen jeden z mnoha ukazatelů. Navíc je třeba nezapomínat na to, že evaluace mají charakter ankety, již se účastní studenti s vyhraněnějšími názory. Na námitku, že za takových podmínek mohou někteří studenti přestat spatřovat smysl evaluací, dr. Vinopal odpověděl, že je především nutné, aby byl ze strany fakulty studentům tlumočen pravý význam evaluací, které v žádném případě nejsou gilotinou pro vyučující. Evaluace jsou především zdrojem cenné zpětné vazby pro pedagogy, ale záleží na konkrétním vyučujícím, jak s nimi naloží. Mgr. Kyselá dodala, že evaluace v podstatě suplují to, co se odehrává na schůzkách studentů se zástupci katedry. Je třeba brát v úvahu také omezení evaluací, například že někteří externisté k výsledkům nemají přístup, ale také to, že do evaluací na katedře jsou zahrnuty také předměty, které kmenově patří k jinému pracovišti a na kvalitu výuky přímo na katedře tedy neukazují. Dr. Vinopal se poté vrátil k významu evaluací, jež dávají informace o pedagogických schopnostech a v některých případech mohou mít zásadní roli v posuzování vyučujícího, ačkoli taková situace není zdaleka pravidlem. Evaluace mohou být také podnětem k drobným krokům, například promluvám s konkrétními vyučujícími, o kterých se studenti nemusí vůbec dozvědět. Diskuse nad evaluacemi byla ze strany studentů uzavřena tím, že problém spočívá spíše ve skutečnosti, že pravý význam evaluací není studentům tlumočen přesně a slibují si pak od nich víc, než je reálné. Dr. Vinopal prohlásil, že pokud je smysl evaluací formulován ze strany fakulty tak, že jsou z nich vyvozovány okamžité závěry, pak skutečně dochází k nepřesnému informování.

Jako příklad uvedl situaci kolem změny formy spolupráce s dr. Sušou, který již není zaměstnancem, ale je s ním domlouvána externí spolupráce. Nepříznivé výsledky evaluací i přímé stížnosti od studentů zde byly důležitou informací, nicméně pouze jednou z těch, které vstupovaly do jednání. Jeho cílem ze strany J. Vinopala přitom nebylo ukončení spolupráce a už vůbec ne ukončení založené (pouze) na nepříznivých

ohlasech studentů. Dr. Vinopal sdělil, že jednoznačně preferuje různorodost odborných i osobních přístupů vyučujících ke studentům, různé styly myšlení i prezentace a vyjádřil přesvědčení, že i konfrontace s přístupy, které ústí v nepříznivé hodnocení pedagoga, pro studenty v konečném důsledku představuje obohacení a přináší důležité zkušenosti.

Mgr. Kyselá dále na žádost studentů shrnula, v jakých záležitostech se pokročilo od minulé schůzky studentů se zástupci katedry. V současné době se pracuje na tom, aby rozdělení kurzů na přednáškovou a seminární část ve studijních plánech a informačním systému reflektovalo reálný charakter výuky předmětů. Nyní jsou shromažďovány požadavky od vyučujících, změny poté musí projít studijní komisí a od příštího semestru by se měly projevit. Zároveň již v tomto semestru dochází ke změně ve výuce kurzu Metod a technik sociologického výzkumu I, jenž se rozděluje na přednáškovou a seminární část. Dále se připravují drobnější i větší změny ve studijních plánech, které se týkají především navazujícího magisterského studia. Nyní například existují dvě skupiny povinně volitelných předmětů (výběrové přednášky a semináře), které budou sloučeny do jedné skupiny, v níž bude ohodnocení variovat mezi třemi a čtyřmi kredity. Tímto dojde k žádoucímu pročištění studijních plánů i informačního systému. S Ing. Sieber se také jedná o výuce Ekonomiky podniku v blokové formě a jejím přesunu do letního semestru druhého ročníku. U oboru Sociologicko-ekonomická studia se rovněž s Ing. Sieber pracuje na reakreditaci bakalářského studia a akreditaci navazujícího magisterského studia.

Dr. Vinopal dále doplnil informaci ze schůze katedry, že studentům nově při neúčasti na atestaci bez předchozí omluvy propadne termín. Potvrdil také, že pro studenty kombinace Demografie-sociologie platí výhradně studijní pravidla Přírodovědecké fakulty. V minulosti docházelo k nedorozuměním v důsledku odlišných pravidel o skládání atestací mezi FF a PŘF, nyní se však na katedře i studijním oddělení ustavila shoda, že na tyto studenty se vztahují předpisy pouze Přírodovědecké fakulty.

K návrhu studentů, aby se katedra podílela na překladu zahraničních knih, nebylo možné se přesně vyjádřit z důvodu nekonkrétnosti připomínky. Dr. Vinopal však poznamenal, že tyto činnosti se mohou odehrávat i bez záštity katedry.

Dr. Vinopal poté předal přítomným informaci od proděkana pro rozvoj Jiřího Gregora, že je zpracován investiční záměr na rekonstrukci budovy Celetná 13. Nyní se bude soutěžit o realizátora a do konce roku 2016 by měla být realizace dokončena.

Tímto dr. Vinopal vyčerpал reakce na předem zasláné návrhy a připomínky studentů a dal prostor pro doplňující otázky a komentáře. Studenti se dotázali, zda je v plánu rozšířit nabídku zahraničních studijních pobytů v programu Erasmus, jejíž dosavadní rozsah není uspokojivý. Dr. Vinopal studenty odkázal na Mgr. Sládka, do jehož působnosti spadá tato oblast. Doplnil také, že program Erasmus nyní prochází změnou na program Erasmus+, v jehož rámci bude možný opakovaný výjezd studenta.

Schůzka byla zakončena v cca 18:45.

Zapsala: Michaela Röschová

Editovala: Eva Kyselá